

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЇ ТА БЕЗЕКИ**

Кафедра менеджменту

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

здобувачки вищої освіти
освітнього ступеня «бакалавр»
4-го курсу денної форми навчання
спеціальності 073 «Менеджмент»
Марії КОХАН

Науковий керівник
к.е.н., доц. Наталія БЛАГА

Рецензент:
к.е.н., доц. Ірина ПРИЙМАК

Львів
2023

АНОТАЦІЯ

Кохан М. Управління інноваційною політикою підприємства. Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент», Львів, 2023.

У першому розділі проведено теоретичне обґрунтування управління інноваційною політикою підприємства. У другому розділі проведено аналіз управління інноваційною політикою у ТОВ «Бачів Агро» та запропоновано основні кроки вдосконалення інноваційної політики на ТОВ «Бачів Агро».

На основі опрацювання матеріалів теоретичного та практичного характеру зроблені відповідні висновки та обґрунтовано конкретні пропозиції.

Ключові слова: інновація, інноваційна політика, інноваційний процес, управління.

ABSTRACT

Kokhan M. Management of the innovative policy of the enterprise. Manuscript.

Research for obtaining a bachelor's degree in the specialty 073 "Management", Lviv, 2023.

In the first chapter, the theoretical justification of the management of the innovative policy of the enterprise is provided. In the second chapter, an analysis of the innovation policy management at Bachiv Agro LLC was carried out and the main steps to improve the innovation policy at Bachiv Agro LLC were proposed.

Based on the processing of materials of a theoretical and practical nature, appropriate conclusions were drawn and concrete proposals were substantiated.

Key words: innovation, innovation policy, innovation process, management.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1 Сутність та значення інноваційної політики підприємства	7
1.2 Принципи формування та складові інноваційної політики	11
1.3 Інновації в аграрному секторі економіки України	16
Висновки до першого розділу	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «БАЧІВ АГРО»	23
2.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Бачів Агро» та його господарської діяльності	23
2.2 Аналіз механізму управління інноваційною політикою на підприємстві	30
2.3 Пропозиції для вдосконалення інноваційної політики на ТОВ «Бачів Агро»	36
Висновки до другого розділу	44
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	48

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному глобалізованому світі, де зміни відбуваються з непередбачуваною швидкістю, інновації стають основною складовою успіху підприємств. Управління інноваційною політикою є важливим елементом стратегічного розвитку підприємства, оскільки дозволяє забезпечити стійкий конкурентний авантаж та зростання.

Нині, успішність підприємства в значній мірі залежить від ефективності його інноваційного механізму та розвитку. Зараз все більше визнається, що інноваційна політика стає головним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємства.

У перехідний період до ринкової економіки, виживання підприємства в значній мірі залежало від його здатності до інновацій. Тільки ті підприємства, які були в курсі світових тенденцій у науці і технологіях, могли успішно функціонувати в складних сучасних умовах.

Інноваційна політика підприємства є важливим резервом для збільшення його конкурентоспроможності. Швидкі зміни в наукових досягненнях та технологічних розробках створюють нові можливості для покращення продуктів, зниження вартості виробництва та оптимізації бізнес-процесів. Підприємства, які успішно впроваджують інновації, здатні виходити на нові ринки, збільшувати свою частку у наявних ринкових сегментах і залучати більше клієнтів.

Питання формування механізму управління інноваційною діяльністю підприємства та його значення для успішної діяльності організації стали предметом дослідження багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, а саме Бланк І., Майорова Т., Череп А., Геєць В. та інші.

Актуальність теми полягає у значимості механізму управління інноваційною політикою підприємства, а також пошуку ефективних методів управління інноваційною діяльністю в умовах фінансово-економічної кризи.

Метою дослідження – вивчення альтернатив механізму управління інноваційною політикою на підприємстві та виокремлення інструментів інноваційної політики підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно визнати рішення таких завдань:

визначити сутність інноваційної політики підприємства;

виокремити основні принципи формування інноваційної політики підприємства;

дослідити і навіть новації в аграрному секторі України;

проаналізувати особливості управління інноваційною політикою підприємства;

дослідити механізм управління інноваційною політикою на ТОВ «Бачів Агро»;

запропонувати механізм вдосконалення інноваційної політики на ТОВ «Бачів Агро».

Об'єктом дослідження є процес управління інноваційною політикою підприємства ТОВ «Бачів Агро».

Предметом дослідження - методи та функції механізму управління інноваційною політикою підприємства.

Методи дослідження. Теоретичною базою бакалаврської роботи є наукові дослідження вітчизняних вчених з питань дослідження механізму управління інноваційною політикою підприємства. Для досягнення поставленої мети в роботі використано такі загальні наукові та спеціальні методи як системного аналізу та синтезу, статистично методу моделювання та інтегральної оцінки, методу експертних оцінок та метод узагальнення результатів.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є наукові доробки вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій та інтернет-видань, а також результати власних досліджень.

Робота складається зі вступу, двох частин, висновків до розділів та загального висновку і списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи становить 50 сторінок.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження кваліфікаційної роботи розглядаються на проведенні круглого столу за темою «Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність та значення інноваційної політики підприємства

В сучасному світі, де конкуренція стає все більш жорсткою, інноваційна політика стає ключовим фактором успіху для бізнесу. Підприємства, що успішно впроваджують інновації, мають перевагу над своїми конкурентами, адаптуються до змін в економічному середовищі та забезпечують свій сталий розвиток.

Сутність інноваційної політики полягає в створенні та використанні нових ідей, технологій, продуктів і процесів, що приносять значну вартість для підприємства та споживачів. Інновації можуть виявлятися у впровадженні нових методів виробництва, вдосконаленні продукту або його якості, зміні управлінських практик, розробці нових ринків або здійсненні революційних змін у бізнес-моделі.

Однак, успішна інноваційна політика вимагає більше, ніж просто генерацію нових ідей. Вона включає в себе систематичний підхід до інноваційного процесу, який передбачає дослідження потреб ринку, оцінку технологічних можливостей, визначення стратегії впровадження інновацій, а також внутрішню підтримку та мотивацію персоналу.

Питання сутності механізму управління інноваційною діяльністю на підприємстві чітко визначено у відповідних законах України. Так згідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок і призводить до випуску на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1].

Лапко О. вважає, що інновації це комплексний процес, котрий включає створення, розробку, доведені до комерційного використання і розповсюдження

нового технологічно або якогось іншого рішення, що задовольняє певну потребу [2]

Наукові підходи до формування інноваційного розвитку розглядаються у працях вітчизняних вчених-економістів, зокрема В. Геєць, М. Крупка, А. Кузнєцова, Н. Чухрай, та інших.

На думку Кузнєцової А. інноваційна діяльність це діяльність щодо забезпечення цього інноваційного процесу [16]. Тарасова О. стверджує, що інноваційна діяльність це комплекс практичних дій спрямованих на використання науково-технічних результатів для отримання нової або поліпшення існуючих виробів технологій методів управління [17].

Такі різні підходи щодо трактування інноваційної політики обумовлені багатоаспектністю цього економічного поняття, складністю та різноманітністю сфер застосування.

Сучасні підприємства повинні не лише брати участь у розвитку економічних процесів, але й активно вивчати досвід інноваційного розвитку. Особливу увагу слід приділяти вивченню вже сформованих механізмів і поширенню наукових ідей, прикладних розробок та інноваційних виробничих процесів.

На сьогоднішній день теоретико-методологічна основа дослідження інноваційної діяльності підприємства вже сформована. Проте, оскільки інноваційна сфера постійно розвивається і постають нові форми фінансового стимулювання та інноваційної діяльності підприємств, особливо у високотехнологічних галузях економіки, потребується глибоке дослідження цих аспектів.

Аналізуючи різні теоретичні підходи в цій галузі, можна зробити висновок, що інноваційний процес є основою розвитку економічної структури на різних рівнях складності. Цей процес формує якісні та кількісні зміни в системі суспільного виробництва і має значний вплив на місцезнаходження національної економіки у світовому господарстві. Враховуючи це, необхідно

постійно вдосконалювати теоретичні основи інноваційного розвитку, щоб ефективно впроваджувати інноваційні підходи та стратегії на підприємствах.

Інноваційна політика підприємства - це система стратегічних рішень та дій, спрямованих на створення та впровадження нововведень, які забезпечують підприємству конкурентну перевагу. Вона охоплює всі аспекти діяльності, пов'язані з інноваціями, включаючи дослідження і розвиток, технологічну модернізацію, залучення талановитих спеціалістів, створення партнерств та співпрацю з іншими організаціями.

Однією з ключових переваг інноваційної політики є здатність підприємства пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі. В епоху швидкого технологічного розвитку і змін, підприємства, які здатні адаптуватися та впроваджувати нові ідеї та технології, зберігають свою конкурентну перевагу. Інноваційна політика допомагає підприємству залишатися впереду, адаптуватися до змін на ринку, знаходити нові можливості і розширювати свою діяльність.

Інноваційна політика також має значний вплив на підвищення ефективності та продуктивності підприємства. Впровадження нових технологій, процесів та підходів дозволяє оптимізувати виробничі процеси, знизити витрати, підвищити якість продукції та послуг. Це дозволяє підприємству збільшувати свою конкурентоспроможність, залучати нових клієнтів і зберігати існуючих.

Крім того, інноваційна політика сприяє розвитку і розширенню межі підприємницької діяльності. Шляхом впровадження нових ідей та технологій, підприємство може розширювати свій асортимент продукції або послуг, входити на нові ринки, встановлювати партнерські відносини з іншими компаніями та розробляти нові бізнес-моделі. Це створює нові можливості для розвитку, збільшення обсягів продажу та отримання більшого прибутку.

Значення інноваційної політики для підприємства полягає також у зміні його іміджу та сприяттні позиціонуванню на ринку. Підприємства, що активно впроваджують інновації, сприймаються як передові, сучасні та здатні до

постійного вдосконалення. Це створює додаткову цінність для бренду підприємства і сприяє позитивному сприйняттю споживачами. Клієнти більш схильні обирати продукти або послуги компаній, які відомі своїми інноваціями, технологічними досягненнями та здатністю пропонувати щось нове і цікаве.

Крім того, інноваційна політика сприяє залученню талановитих фахівців і створенню команди професіоналів. Багато талановитих працівників повертаються до компаній, які активно працюють над інноваціями, оскільки вони бачать в них можливість для творчості, розвитку та реалізації свого потенціалу. Це дозволяє підприємству залучати кращих спеціалістів і створювати сильну команду, яка спроможна генерувати нові ідеї і забезпечувати їх втілення у життя.

Узагалі, інноваційна політика стає важливим елементом стратегії розвитку підприємства. Вона дозволяє створювати стійку конкурентну перевагу, розширювати ринки, залучати і утримувати клієнтів, підвищувати ефективність виробництва та досягати стабільного росту. Інновації є основою для створення нових ринкових можливостей і дозволяють підприємствам зайняти провідні позиції у своїх галузях.

Сучасне підприємство не може існувати без організаційного планування та стимулювання інноваційної діяльності, реалізації інноваційних проєктів, спрямованих на отримання конкурентних переваг та зміщення ринкової позиції підприємства.

Інноваційна діяльність спрямована на отримання економічних і соціальних результатів функціонування соціально-економічної системи шляхом створення та використання інновацій у виробничо-господарській діяльності, а також факторів ефективної праці.

Отже, інноваційна політика підприємства є невід'ємною частиною сучасного бізнесу, яка допомагає підприємству залишатися конкурентоспроможним, розширювати свою діяльність, привертати таланти і забезпечувати стабільний розвиток в умовах постійних змін і викликів. Інновації стають основою для створення нових ринків, підвищення якості продукції і

послуг, підвищення ефективності бізнес-процесів і покращення взаємодії з клієнтами.

Однак, успішна інноваційна політика вимагає від підприємства певних елементів і підходів. По-перше, необхідна систематична стратегія розвитку, яка включає в себе дослідження ринку, визначення потреб споживачів, аналіз конкурентного середовища і формування цілей інноваційної діяльності. По-друге, підприємство повинно мати налагоджені процеси управління інноваціями, які включають в себе збір ідей, їх оцінку, розробку і впровадження нових рішень. По-третє, важлива роль відводиться культурі інноваційності в організації, яка сприяє створенню атмосфери відкритості, творчості та експериментування.

1.2 Принципи формування та складові інноваційної політики

Враховуючи швидкі зміни сьогодення на ринку, зростаючу конкуренцію та вимоги споживачів, підприємства повинні постійно вдосконалюватись і пристосовуватись до нових умов. Інноваційна політика в організації стає основним інструментом, який допомагає підприємствам забезпечувати свою конкурентоспроможність, створювати нові продукти і послуги, поліпшувати виробничі процеси та ефективність управління.

Інноваційна політика дозволяє підприємствам активно впливати на ринок, зміщувати свою позицію і здобувати нові сегменти ринку. Це дозволяє забезпечити стійке зростання підприємства на ринку та розвиток економічних процесів загалом.

Формування інноваційної політики на підприємстві має велику важливість і може мати значний вплив на його успішність і конкурентоспроможність.

Формування інноваційної політики - це процес розробки стратегічних і тактичних рішень, спрямованих на стимулювання і підтримку інноваційної діяльності в підприємстві. Цей процес включає в себе ряд кроків, які

допомагають визначити пріоритети, цілі і завдання, а також ресурси, необхідні для успішної реалізації інноваційної стратегії.

Процес формування політики вимагає аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, визначення потреб, можливостей і загроз, а також встановлення конкретних цілей і стратегій. Формування інноваційної політики включає розробку стратегічних і тактичних рішень, які спрямовані на підтримку і стимулювання інноваційної діяльності в підприємстві.

Розглянемо основні принципи формування інноваційної політики підприємства (рис.1.1).

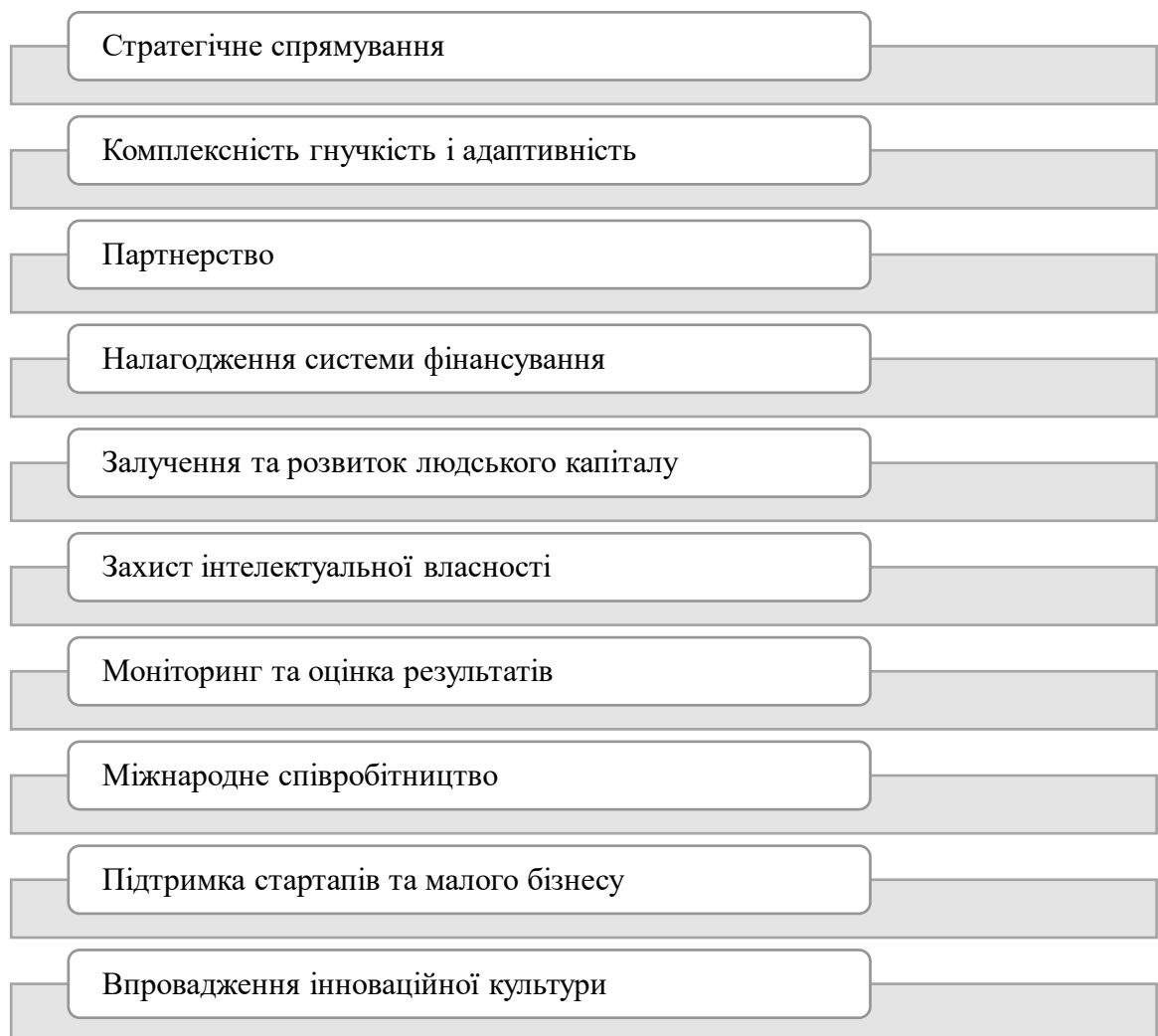

Рис. 1.1 Принципи формування інноваційної політики підприємства

Принципи формування інноваційної політики включають наступні аспекти:

1. Стратегічне спрямування. Інноваційна політика повинна бути вирішальною складовою стратегії підприємства або держави. Вона повинна відповідати визначеним цілям і спрямовуватись на досягнення конкретних результатів у галузі інновацій.

2. Комплексність, гнучкість і адаптивність. Інноваційна політика повинна охоплювати різні аспекти інноваційної діяльності, такі як технологічний розвиток, науково-дослідна робота, фінансування, управління знаннями, сприяння підприємництву та інші. Вона має забезпечувати комплексне підходу до стимулювання та підтримки інновацій. Інноваційна політика повинна бути гнучкою та адаптивною до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Вона має враховувати змінні технологічні, ринкові, економічні та соціальні умови, а також швидкі зміни у потребах та очікуваннях споживачів.

3. Партнерство. Інноваційна політика повинна підтримувати співпрацю та партнерство між різними зацікавленими сторонами, такими як уряд, галузеві організації, науково-дослідні установи, підприємства та громадські організації. Це сприятиме обміну знаннями, ресурсами та досвідом, а також забезпечить ефективне впровадження інновацій.

4. Налагодження системи фінансування. Інноваційна політика повинна сприяти налагодженню ефективної системи фінансування інноваційних проектів. Це може включати надання державних субсидій, грантів, податкових пільг, доступ до кредитних ресурсів, створення інвестиційних фондів або партнерство з приватними інвесторами. Забезпечення фінансової стійкості та доступності ресурсів є важливим чинником для успішного впровадження інноваційних проектів.

5. Залучення та розвиток людського капіталу. Інноваційна політика повинна сприяти залученню та розвитку кваліфікованих та творчих працівників. Це може включати організацію навчальних програм, тренінгів, стажувань та обміну досвідом. Створення сприятливих умов для самореалізації та мотивації співробітників є важливим фактором для стимулювання інноваційної діяльності.

6. Захист інтелектуальної власності. Інноваційна політика повинна передбачати захист прав на інтелектуальну власність, таких як патенти, авторські права, товарні знаки тощо. Це стимулює інноваційну активність, охорону результатів науково-дослідної роботи та забезпечує відповідну винагороду творцям інноваційних рішень.

7. Моніторинг та оцінка результатів. Інноваційна політика повинна передбачати систему моніторингу та оцінки результатів інноваційної діяльності. Це дозволяє визначити ефективність впроваджених інноваційних продуктів, процесів або рішень і зробити необхідні корективи для досягнення поставлених цілей. Моніторинг та оцінка результатів допомагають визначити, наскільки успішно підприємство реалізує свою інноваційну стратегію і виявити можливі проблеми або недоліки, які потребують уваги і виправлення.

8. Міжнародне співробітництво: Інноваційна політика повинна сприяти співробітництву з міжнародними партнерами, обміну технологіями та знаннями, а також участі в міжнародних інноваційних проектах та програмах. Це може забезпечити доступ до нових ринків, ресурсів та інноваційних практик.

9. Підтримка стартапів та малого бізнесу. Інноваційна політика повинна надавати спеціальну підтримку стартапам та малому бізнесу, які часто є джерелом новаторських ідей та технологій. Це може включати фінансову підтримку, консультування, доступ до інфраструктури та ресурсів.

10. Упровадження інноваційної культури. Інноваційна політика повинна сприяти формуванню інноваційної культури в організації або суспільстві. Це включає створення сприятливого середовища для інновацій, підтримку творчості та ідей генерації, впровадження гнучких структур та процесів, а також поширення знань та навичок інноваційного мислення.

Ці принципи можуть бути використані для формування ефективної інноваційної політики, яка сприятиме розвитку і впровадженню інновацій в різних сферах, будь то підприємства, галузі або держава в цілому.

Процес формування інноваційної політики підприємства можна охарактеризувати як циклічний процес, що складається з ряду визначених етапів

і процедур. Цей процес має прямі та зворотні зв'язки, які використовуються для уточнення планових завдань на поточний період і оперативного реагування на зміни внутрішнього і зовнішнього середовища.

У цьому процесі першим етапом є аналіз інноваційних можливостей та потреб підприємства. На цьому етапі вивчається ринкове середовище, технологічні тренди, конкурентні переваги та інші фактори, які можуть вплинути на інноваційну діяльність.

Далі відбувається формулювання стратегії інноваційного розвитку, де визначаються основні напрямки і пріоритети для підприємства. Цей етап включає вибір об'єктів інноваційної діяльності, визначення цілей і завдань, а також розробку планів дій.

Після формулювання стратегії йде етап розробки інноваційних проектів і програм. На цьому етапі проводиться робота над створенням конкретних інноваційних рішень, включаючи дослідження і розробку нових продуктів або технологій, організаційні та фінансові аспекти інноваційних проектів.

Після цього відбувається етап впровадження інновацій, де розроблені проекти та програми переходять до практичного застосування. Здійснюється впровадження нових технологій, оновлення виробничих процесів, підготовка персоналу та виконання необхідних змін у структурі організації. Цей етап вимагає управлінського впровадження, координації робіт, навчання персоналу та забезпечення необхідних ресурсів для успішного запровадження інновацій.

На наступному етапі відбувається контроль і оцінка результатів інноваційної діяльності. Здійснюється моніторинг впровадження інноваційних проектів, оцінка їх ефективності та визначення досягнутих результатів. Цей етап дозволяє виявити успішні підходи і недоліки, а також внести корективи в інноваційну політику підприємства.

Залежно від отриманих результатів, можуть відбуватися корекції інноваційної стратегії та планів дій. виправлення може стосуватися змін у пріоритетах, залучення додаткових ресурсів, виправлення помилок або адаптації до нових умов.

Циклічний процес формування інноваційної політики підприємства передбачає постійне вдосконалення і розвиток. Він спрямований на забезпечення підприємству конкурентних переваг, збільшення ефективності виробництва, розвиток нових продуктів та послуг, а також підвищення рівня інноваційної культури в організації.

Таким чином, процес формування інноваційної політики підприємства є циклічним, включає в себе різні стадії та процедури і має можливість вносити зміни відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

1.3 Інновації в аграрному секторі економіки України

Нині українські підприємства, в тому числі сільськогосподарський сектор, функціонують у складних умовах останніх років. Пандемія COVID-19 та російсько-українська війна мають серйозні економічні та соціальні наслідки, які впливають на підприємства.

Сільськогосподарський сектор також постраждав від цих негативних тенденцій. Аграрії змушені були залишати свої поля через небезпеку снарядів або їх елементів, а частина врожаю залишилася на тимчасово окупованих територіях. Крім того, обмежені логістичні можливості ускладнили реалізацію решти врожаю. Малих фермерських господарств зазнали значних збитків.

На тлі цих проблем важливою стає необхідність зростання власного бізнесу та забезпечення раціонального ведення сільського господарства. У цьому контексті інновації стають ключовим елементом. Впровадження інноваційних рішень може допомогти аграріям знайти шляхи для розвитку свого бізнесу, підвищення ефективності виробництва, адаптації до нових умов і забезпечення сталого розвитку суспільства.

Важливою складовою реалізації інноваційної політики є підтримка держави, створення сприятливого законодавчого та фінансового середовища, а

також розвиток співпраці з аграрними навчальними закладами та науково-дослідними установами для обміну знаннями і технологіями.

Усі ці заходи сприятимуть сталому розвитку сільського господарства в умовах складного соціально-економічного контексту. Інновації можуть включати в себе впровадження нових технологій виробництва, використання ефективних систем управління, розвиток екологічно чистих методів та практик, а також впровадження нових продуктів та послуг, які задовольняють потреби ринку.

Національні інтереси та геополітичні пріоритети України потребують побудови інноваційної моделі розвитку країни, яка забезпечить її міжнародну конкурентоспроможність та реалізацію наявного потенціалу економічного зростання. Інноваційна активність виступає важливою складовою сучасних наукових, виробничих та соціально-економічних процесів.

В умовах глобалізації підприємства аграрного сектору економіки України в цілому спрямовані на інноваційний шлях розвитку. В країні вже сформовано певне правове поле для забезпечення інноваційного розвитку підприємництва, зокрема закони, такі як "Про інноваційну діяльність", "Про інвестиційну діяльність", "Про наукову і науково-технічну експертизу", а також безліч інших нормативно-правових актів.

Проте, впровадження інновацій в виробничу діяльність, як одного з головних факторів підвищення рівня конкурентоспроможності аграрного підприємства, не здійснюється системно. Існує потреба у більш системному та координованому підході до розвитку інноваційного середовища, створенні сприятливих умов для інноваційної діяльності, підтримці та стимулюванні інноваційних процесів на різних рівнях: від державного до підприємницького.

Згідно з даними European Innovation Scoreboard на 2022 рік, Україна класифікується як інноватор, що розвивається. Це означає, що країна демонструє певний рівень інноваційної активності, але її потенціал і результати ще не досягли середнього рівня країн Європейського Союзу [7].

Згідно з показниками, Україна досягла рівня 31,0% від середнього показника ЄС у 2022 році. Цей показник зрос на 1,6 пункти порівняно з рівнем у 2021 році, але залишається на 0,5 пункти нижчим у порівнянні з 2015 роком. Це свідчить про певний прогрес в інноваційному розвитку, але необхідно прикласти більше зусиль для досягнення більш високих показників [10].

За період з 2016 по 2020 роки більшість реалізованих проєктів щодо впровадження інноваційних розробок виробничої діяльності пов'язані з виробничими технологіями (68,1%). Зокрема, це стосується нових методів і способів застосування добрив і засобів захисту рослин.

Організаційно-управлінські інновації складають 19,4% від загальної кількості реалізованих проєктів. Крім того, присутні й продуктові інновації, що становлять 12,5% від загальної кількості [10].

Ці дані свідчать про те, що аграрний сектор України має значний потенціал для покращення інноваційної активності. Сприяння впровадженню нових технологій, підвищення організаційно-управлінських здібностей та стимулювання розробки нових продуктів може сприяти розвитку інноваційного потенціалу аграрного сектору.

На сьогоднішній день в Україні відсутня чітка організаційна система, яка б забезпечувала послідовність етапів інвестиційного процесу. Наприклад, не встановлено чітких механізмів для проведення фундаментальних та прикладних досліджень, проектування та розробки інноваційних процесів, освоєння інноваційних технологій, а також застосування масового маркетингу виробництва і споживання.

Ця відсутність чіткої організаційної системи ускладнює розвиток інноваційного та науково-технічного потенціалу аграрної галузі загалом. Дослідження показали, що низький рівень інноваційної активності аграрних підприємств України є результатом недостатнього державного фінансування інноваційної діяльності підприємств. Це призводить до суттєвих диспропорцій між розмірами державного бюджету та власними коштами, які вкладуються підприємствами.

Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 були визначені цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, які стосуються сільськогосподарського сектору. Для цього сектору характерні наступні цілі:

1. Поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства. Це означає забезпечення населення якісною та доступною харчовою продукцією, а також розвиток сільського господарства з урахуванням сталого використання природних ресурсів.
2. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці. Це означає розвиток економіки сільськогосподарського сектору таким чином, щоб забезпечити робочі місця для населення, створити умови для гідної праці та забезпечити стабільність економічного зростання.
3. Перехід до раціональних моделей виробництва. Це означає впровадження ефективних технологій і підходів до виробництва, які дозволять забезпечити оптимальне використання ресурсів і зменшити негативний вплив на довкілля.
4. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками. Це означає прийняття заходів, спрямованих на зменшення викидів парникових газів, адаптацію до змін клімату та збереження біорізноманіття.

Забезпечення сталого розвитку сільськогосподарської галузі передбачає поєднання трьох основних вимірів - економічного, екологічного і соціального - в єдину модель. Це означає, що розвиток сільськогосподарського сектору повинен бути економічно рентабельним, екологічно збалансованим і соціально відповідальним.

В економічному вимірі, важливо забезпечити рентабельність виробництва, ефективне використання ресурсів і підвищення продуктивності. Це може включати застосування сучасних технологій, впровадження інноваційних підходів і покращення управління.

В екологічному вимірі, важливо захищати природу і зберігати природні ресурси. Це може включати зменшення використання хімічних речовин,

раціональне використання водних ресурсів, збереження ґрунтів і біорізноманіття, а також зменшення викидів шкідливих речовин у навколишнє середовище.

В соціальному вимірі, важливо забезпечити соціальну справедливість і підвищення якості життя сільських жителів. Це може включати створення достойних умов праці, забезпечення доступу до освіти та охорони здоров'я, розвиток інфраструктури сільських територій та підтримку малих сільських господарств.

Забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського сектору є важливою складовою загальної стратегії розвитку України до 2030 року.

В сучасному сільському господарстві ефективно та своєчасне застосування інновацій має значний потенціал для оптимізації матеріальних витрат та збільшення доходів. Застосування інноваційних технологій може призвести до зниження витрат на до 35% та збільшення доходів на 150-250 доларів США за гектар шляхом підвищення врожайності та збільшення валового збору [20].

Одним із напрямків інновацій у сільському господарстві є застосування біотехнологій, зокрема біопрепаратів і мікроелементів. Ці новітні рішення є більш екологічними та економічно вигідними у порівнянні з традиційними агрохімікатами. Використання біотехнологій дозволяє знизити негативний вплив на навколишнє середовище, зокрема зменшити використання хімічних речовин, та забезпечує високу ефективність за більш низькою вартістю.

Перехід до біотехнологій є важливим кроком в напрямку сталого розвитку сільського господарства, оскільки вони сприяють збереженню родючості ґрунтів, зменшенню негативного впливу на довкілля та поліпшенню якості продукції. Крім того, застосування біотехнологій може бути економічно вигідним для господарств, особливо в умовах обмежених ресурсів та зростання цін на традиційні добрива.

Таким чином, потрібно встановити ефективні механізми фінансування інноваційної діяльності підприємств, а також розвивати координацію та

співпрацю між державними органами, науковими установами та підприємствами для забезпечення планового та системного розвитку інноваційного сектору в аграрній галузі.

Висновки до першого розділу

В першому розділі нами розкрито теоретичні основи інноваційної політики підприємства та механізм управління нею.

Аналізуючи різні теоретичні підходи в галузі інноваційного розвитку, виокремлено, що інноваційний процес виступає основою для розвитку економічної структури на різних рівнях складності. Цей процес призводить до якісних та кількісних змін у системі суспільного виробництва та має значний вплив на позиціонування національної економіки в світовому господарстві. З урахуванням цього, постійне вдосконалення теоретичних основ інноваційного розвитку є необхідним для ефективного впровадження інноваційних підходів та стратегій на підприємствах.

Підтримка теоретичних аспектів інноваційного розвитку є важливою, оскільки вона надає фундаментальні знання та концептуальні рамки для розуміння процесу інновацій та його впливу на економічну діяльність. Це дозволяє підприємствам ефективніше використовувати наявні можливості для створення та впровадження нововведень.

Оновлення теоретичних підходів до інноваційного розвитку також враховує швидкі зміни в технологічному, соціальному та економічному середовищі. Це означає, що необхідно враховувати сучасні тренди та виклики, такі як цифрова трансформація, сталість, екологічна урбанізація та інші, при формуванні інноваційних стратегій.

Для досягнення ефективного розвитку інноваційного сектору в аграрній галузі визначено необхідність встановлення ефективних механізмів фінансування інноваційної діяльності підприємств. Це може включати

створення спеціальних фондів чи програм державної підтримки, які надають фінансову підтримку для розробки та впровадження інноваційних проектів в сільському господарстві. Такі механізми можуть включати надання грантів, кредитів з пільговими умовами, створення інвестиційних фондів або підтримку стартапів.

Крім того, важливо розвивати координацію та співпрацю між державними органами, науковими установами та підприємствами. Це може бути досягнуто шляхом створення спеціальних платформ для обміну знаннями і технологіями, організації конференцій, семінарів та інших заходів, що сприяють об'єднанню експертів та спеціалістів у галузі інноваційного розвитку.

Важливо також забезпечити плановий та системний розвиток інноваційного сектору в аграрній галузі. Це можна здійснити шляхом розробки довгострокових стратегій інноваційного розвитку, встановлення метрик та показників успішності, систематичного моніторингу та оцінки результатів. Такий підхід дозволить забезпечити стійкий та прогресивний розвиток інноваційного сектору в аграрній галузі.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРОВАЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «БАЧІВ АГРО»

2.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Бачів Агро» та його господарської діяльності

Товариство з обмеженою відповідальністю «БАЧІВ АГРО», відоме як ТОВ «БАЧІВ АГРО», є агропромисловим підприємством, яке було засноване 15 вересня 2011 року. Основна ідея такого товариства полягає в тому, що його учасники несуть обмежену відповідальність за зобов'язаннями підприємства. Назва «Товариство з обмеженою відповідальністю» не означає, що відповідальність підприємства обмежена обсягом майна або грошей, але вона вказує на те, що учасники несуть ризик збитків, обмежений сумою їх внесків до статутного капіталу, які вони можуть втратити.

Юридична адреса фірми: Україна, 77000, Івано-Франківська область, Рогатинський район, місто Рогатин, вулиця Галицька, будинок 52. Форма власності недержавна. Розмір статутного капіталу становить 312025,00 грн. У підприємства не зареєстровано жодної торгової марки. Засновником ТОВ «Бачів Агро» є Вербяний Антон Остапович.

Основним видом діяльності підприємства є змішане сільське господарство. Додаткові види діяльності зображено на рисунку 2.1.

Основною метою підприємства є отримання прибутку, що є результатом ефективної господарської діяльності. Це досягається шляхом виробництва та збуту сільськогосподарської продукції, яка відповідає високим стандартам якості та відповідає потребам ринку.

Підприємство прагне задовольнити потреби споживачів, надаючи їм доступ до якісної сільськогосподарської продукції. Це може охоплювати різноманітні продукти, такі як зерно, м'ясо, молочні продукти, овочі та фрукти.

Шляхом вирощування та виробництва якісних продуктів, підприємство створює сприятливі умови для задоволення потреб споживачів у харчових продуктах.

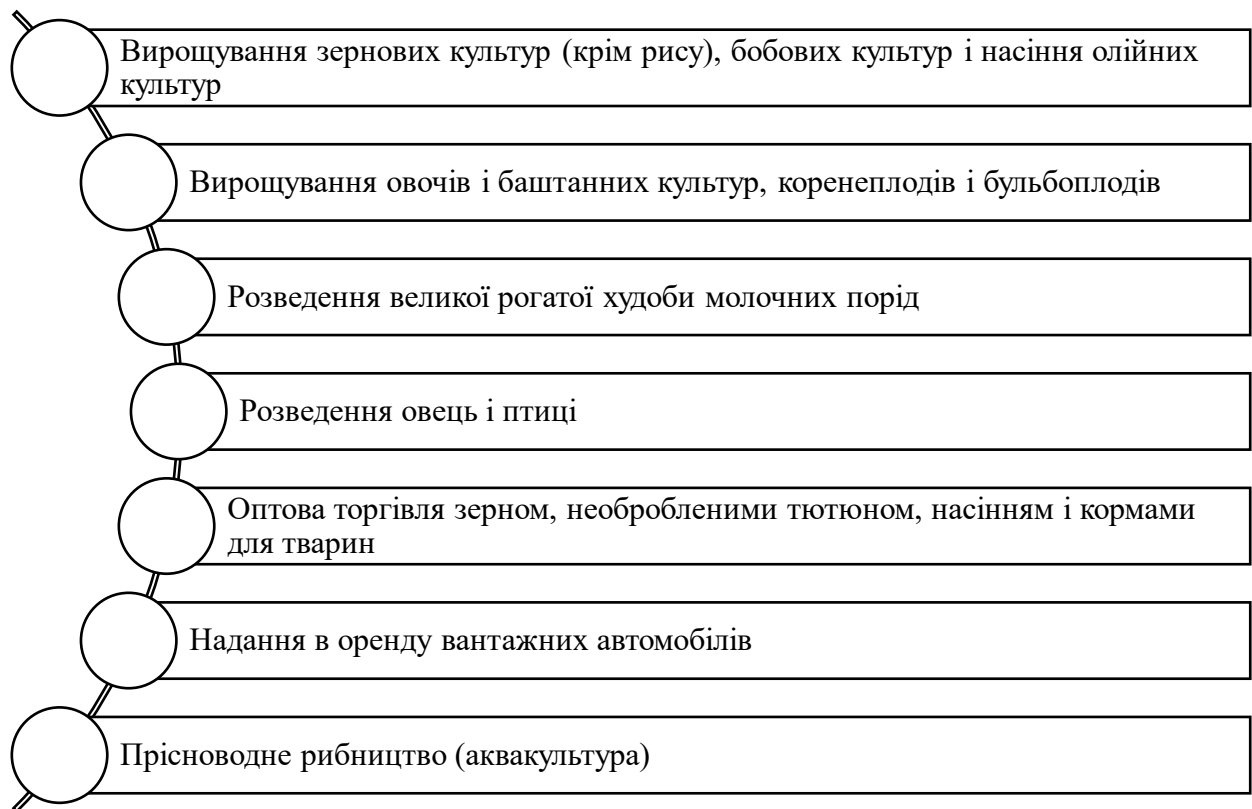

Рис.2.1 Додаткові види діяльності ТОВ «Бачів Агро»

Забезпечення високої якості продукції та задоволення потреб споживачів сприяє позитивній репутації підприємства та його конкурентоспроможності на ринку. Це відкриває шлях до збільшення обсягів продажів, розширення ринків збуту та залучення нових клієнтів.

Отже, головною метою ТОВ «БАЧІВ АГРО» є отримання прибутку та задоволення потреб споживачів через виробництво та постачання високоякісної сільськогосподарської продукції. Це досягається шляхом впровадження ефективних агротехнологій, вдосконалення процесів виробництва, контролю якості, управління ланцюгом постачання та забезпечення сталого розвитку підприємства.

ТОВ «Бачів Агро» є самостійним суб'єктом господарювання, який має статус юридичної особи та займається виробництвом і комерційною діяльністю з метою отримання прибутку.

Організаційна структура ТОВ «БАЧІВ АГРО» сприяє досягненню мети підприємства - отримання прибутку та задоволення потреб споживачів шляхом виробництва та постачання високоякісної сільськогосподарської продукції. Підприємство керується законодавством України та положеннями свого Статуту.

Управління підприємством здійснюється засновником або особою, уповноваженою ним. Рішення, прийняті засновником, є обов'язковими для всіх працівників, за винятком випадків, коли вони суперечать законодавству. Головне завдання управління полягає в забезпеченні економічного зростання підприємства, підвищенні його конкурентоспроможності та досягненні поставлених цілей.

Організаційна структура підприємства передбачає розподіл роботи між підрозділами, що дозволяє економити час і трудові ресурси. Кожен працівник має свої завдання, які спрямовані на конкурентоспроможне функціонування всього підприємства. Продуктивність праці підвищується завдяки належній кадровій базі з належними знаннями і навичками, а також раціональному використанню працівників.

Управління підприємством охоплює принципи та механізми прийняття рішень, потоку інформації, планування, а також систему мотивації та матеріального стимулювання працівників. Підприємство має право формувати філії, представництва та інші відокремлені структурні підрозділи відповідно до законодавства. Також підприємство може бути засновником юридичних осіб, включаючи дочірні підприємства.

ТОВ "БАЧІВ АГРО" є юридичною особою, яка функціонує як самостійний суб'єкт господарювання. Його основна мета - отримання прибутку шляхом здійснення виробничої та комерційної діяльності. Підприємство було створено

на підставі рішення його засновника, який володіє правом власності на компанію і має можливість наймати працівників.

В діяльності ТОВ «БАЧІВ АГРО» дотримуються законодавчих норм і правил, зокрема Конституції України, Цивільного Кодексу України, Господарського Кодексу України, Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та інших відповідних законів України. Також підприємство керується положеннями свого Статуту, який визначає правила та процедури його функціонування.

Управління підприємством здійснюється засновником або особою, уповноваженою ним. Рішення, прийняті засновником, є обов'язковими для всіх працівників підприємства, за винятком випадків, коли вони суперечать законодавству. Головне завдання управління полягає в забезпеченні економічного зростання підприємства, підвищенні його конкурентоспроможності та впливі на працівників з метою досягнення поставлених цілей.

Управління підприємством охоплює принципи та механізми прийняття рішень, потоку інформації, планування, а також систему мотивації та матеріального стимулювання працівників. Важливим аспектом є належна кадрова база підприємства, з належними знаннями і навичками, а також раціональне використання працівників і досягнення високої продуктивності праці. Це сприяє збільшенню обсягів продукції та підвищенню ефективності виробництва.

Розглянемо організаційну структуру управління ТОВ «Бачів Агро» (рис.2.2).

Рис.2.2 Організаційна структура управління ТОВ «Бачів Агро»

Організаційна структура ТОВ «БАЧІВ АГРО» є оптимальною для даного підприємства, оскільки співробітники займаються схожими діями (надають однотипні послуги та обслуговують один сегмент ринку). Ця структура дозволяє швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та забезпечувати неформальний підхід до мотивації та контролю діяльності співробітників, що веде до більш ефективного функціонування підприємства. Вона відповідає поставленим цілям та завданням підприємства.

Робочі обов'язки на підприємстві розподілені між різними підрозділами, що дозволяє економити час та ресурси праці. Кожен співробітник має свої завдання, які, якщо виконувати їх належним чином, сприятимуть успішному функціонуванню всього підприємства. У кожного працівника є свій керівник, який призначає завдання, надає поради та здійснює контроль за виконаною роботою.

Загальне керівництво поточною діяльністю підприємства здійснює директор. Він самостійно приймає рішення з усіх аспектів діяльності, за винятком питань, що потребують вирішення зборів засновників. Директор також має повноваження призначати та звільняти посадових осіб на підприємстві. Це забезпечує впевнений керівний контроль над діями підприємства та сприяє його стабільному функціонуванню.

Головний інженер відповідає за організацію та контроль діяльності інженерної служби, зокрема, забезпечує якісне технічне обслуговування галузей та операцій господарства, відповідальний за стан техніки в машино-тракторному парку та забезпечення його запчастинами та матеріалами.

Ветеринарний лікар проводить дослідження причин виникнення та перебігу захворювань тварин, розробляє методи лікування та профілактики. Він займається терапевтичним та хірургічним лікуванням тварин, застосовує ветеринарні препарати та ефективні методи ветеринарного впливу.

Головний агроном очолює агрономічну службу. Його відповідальність включає забезпечення виконання агротехнічних операцій, їх своєчасність та відповідність технологічним вимогам. Це включає підготовку та обробку ґрунту, використання добрив та засобів захисту рослин, контроль якості насіння та збирання урожаю.

Бухгалтерія складається з трьох осіб, включаючи головного бухгалтера. Розподіл обов'язків між ними виглядає так: бухгалтер матеріального відділу відповідає за матеріальний облік, бухгалтер-касир займається обліком заробітної плати, а головний бухгалтер відповідає за усі інші фінансові рахунки.

Організаційна структура підприємства ТОВ "БАЧІВ АГРО" була розроблена з урахуванням специфіки його діяльності та завдань, які стоять перед ним. Вона оптимально підходить для підприємства, де працівники виконують схожі завдання та надають однотипні послуги для одного сегмента ринку.

Така структура має декілька переваг. Вона дозволяє швидко приймати рішення та адаптуватись до змін у зовнішньому середовищі. Також вона сприяє неформальному підходу до мотивації та контролю діяльності співробітників.

На підприємстві робота розподілена між підрозділами, що дозволяє зекономити час та трудові ресурси. Кожному працівнику ставляться свої завдання, виконання яких сприяє конкурентоспроможному функціонуванню всього підприємства. Кожен працівник має свого керівника, від якого отримує завдання та поради, і за якого він несе відповідальність за свою роботу.

Загальне керівництво діяльністю підприємства здійснює директор. Він має повноваження самостійно вирішувати всі питання, крім тих, що належать виключно до компетенції зборів засновників. Директор також призначає та звільняє всіх посадових осіб підприємства.

ТОВ «БАЧІВ АГРО» керується Конституцією України, Цивільним кодексом України та іншими відповідними нормативно-правовими актами. Важливо зазначити, що керівництво підприємством здійснюється в рамках чітко визначених повноважень та процедур, з метою забезпечення ефективності та успішності діяльності.

За допомогою інноваційних підходів та використання новітніх технологій, ТОВ «БАЧІВ АГРО» прагне підвищити продуктивність свого сільськогосподарського виробництва, зменшити витрати, поліпшити якість продукції та забезпечити відповідність вимогам ринку. Це сприяє залученню нових інвестицій, розширенню виробничих потужностей та розвитку нових видів продукції.

Окрім того, задоволення потреб споживачів вимагає активної маркетингової діяльності, дослідження ринкових тенденцій, вивчення попиту та поведінки споживачів. ТОВ «БАЧІВ АГРО» розвиває стратегії ціноутворення, продажу та просування своїх продуктів на ринку, забезпечуючи їх конкурентоспроможність.

Також важливим аспектом є сталість діяльності ТОВ «Бачів Агро». Це означає збалансоване використання ресурсів, збереження навколишнього середовища, дотримання законодавства та соціальної відповідальності. ТОВ «БАЧІВ АГРО» приділяє увагу екологічним аспектам виробництва,

енергоефективності, застосуванню екологічно чистих технологій та збереженню природних ресурсів.

За допомогою вивчення ринкових потреб та аналізу конкурентного середовища, ТОВ «БАЧІВ АГРО» розробляє стратегію маркетингу, спрямовану на привернення клієнтів, збільшення обсягів продажів та розширення своєї ринкової долі. При цьому враховуються потреби та вимоги споживачів щодо якості, ціни, інноваційності та сталості.

2.2 Аналіз механізму управління інноваційною політикою на підприємстві

Інноваційна політика Товариства з обмеженою відповідальністю «Бачів Агро» спрямована на створення та приведення в організацію інноваційних рішень та залучення зовнішніх ресурсів, які сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності підприємства, зміцненню його позицій на ринку та забезпеченню його майбутнього розвитку. Управління інноваційною політикою підприємства здійснюється з урахуванням потенційних можливостей інновацій для формування конкурентних переваг, а також з огляду на інвестиційні можливості самого підприємства.

Аналіз інноваційної діяльності підприємства, розглядаючи його як відкриту систему, включає аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища. Внутрішній аналіз охоплює оцінку наявних ресурсів, потенціалу та здатності підприємства до інновацій, а також аналіз існуючих процесів та систем, що впливають на створення та впровадження інновацій. Зовнішній аналіз включає оцінку ринкових тенденцій, конкурентного оточення та можливостей для партнерства та співпраці з іншими структурами, що сприяють інноваційному розвитку.

Діагностику інноваційної діяльності підприємства варто розпочати з аналізу його фінансово-господарського стану (таблиця 2.1).

Фінансово-господарська діяльність ТОВ «Бачів Агро»

	2022р, грн	2021р., грн	Відхилення,грн
Дохід	38 396 200 грн	46 24 5800 грн	-7849600
Чистий прибуток	5 745 300 грн	9 140 300 грн	-3395000
Активи	47 934 900 грн	40 150 700 грн	7784200
Зобов'язання	15 077 100 грн	13 038 200 грн	2038900

За результатами аналізу фінансових показників підприємства з 2021 року на 2022 рік можна спостерігати такі зміни (рис. 2.3).

Загальний дохід зменшився з 46 245 800 грн у 2021 році до 38 396 200 грн у 2022 році. Відхилення складає -7 849 600 грн, що свідчить про зниження обсягів продажу або зменшення цін на продукцію. Це може бути викликано різними факторами, такими як зміни на ринку, зміна попиту або проблеми виробництва.

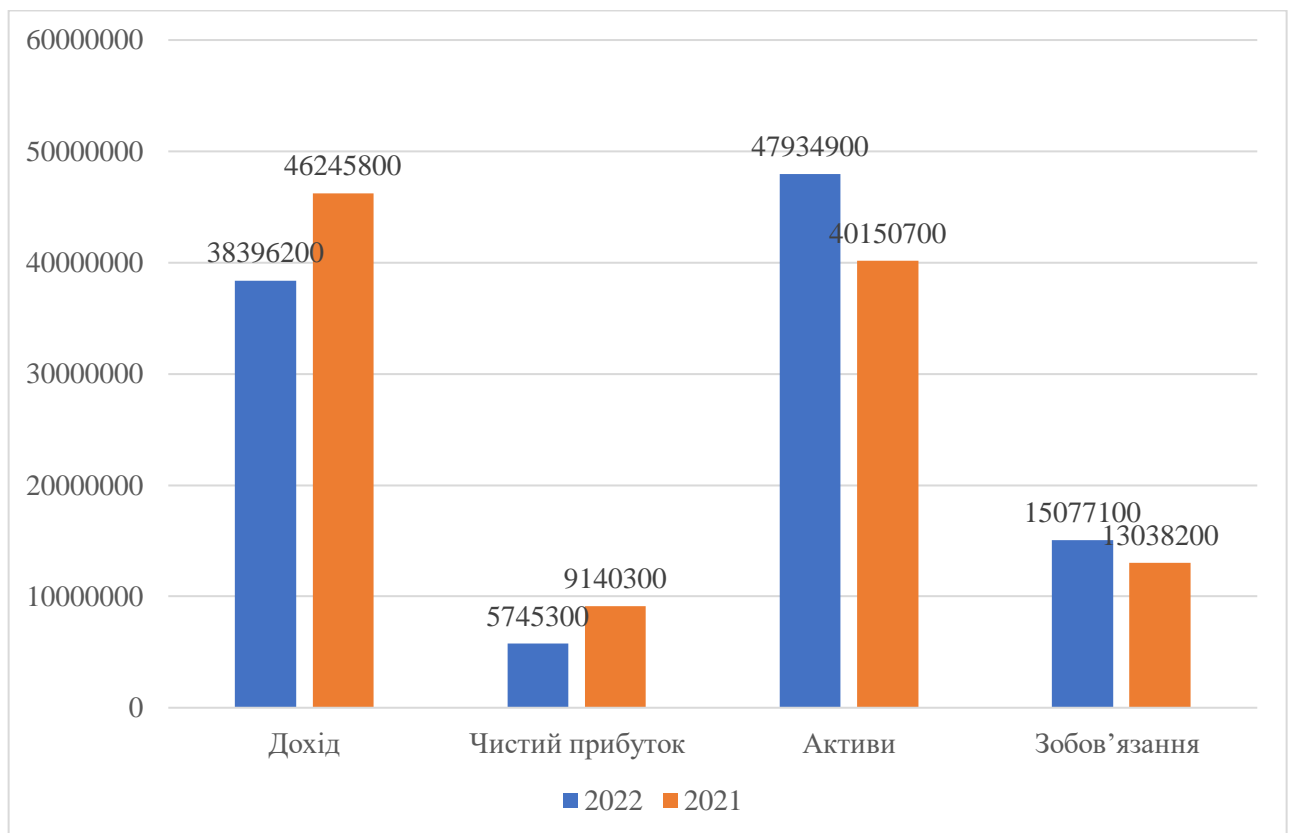

Рис. 2.3 Динаміка фінансових показників ТОВ «Бачів Агро», за 2021-2022рр

Чистий прибуток скоротився з 9 140 300 грн у 2021 році до 5 745 300 грн у 2022 році. Відхилення становить -3 395 000 грн. Це свідчить про зменшення рентабельності підприємства. Зниження чистого прибутку може бути пов'язане зі зростанням витрат або зниженням доходів.

Загальні активи збільшилися з 40 150 700 грн у 2021 році до 47 934 900 грн у 2022 році. Збільшення становить 7 784 200 грн. Це свідчить про збільшення обсягу активів підприємства, можливо шляхом інвестицій в нове обладнання, розширення виробництва або придбання нових активів.

Загальні зобов'язання збільшилися з 13 038 200 грн у 2021 році до 15 077 100 грн у 2022 році. Збільшення становить 2 038 900 грн. Це може свідчити про збільшення боргового навантаження підприємства або збільшення обсягів кредитів та зобов'язань.

Загалом, підприємство зазнало певних фінансових труднощів у 2022 році, знижуючи дохід та чистий прибуток. Однак, збільшення активів може свідчити про певний розвиток та інвестиційну активність. При цьому, зростання зобов'язань потребує уважного управління та контролю.

Основною метою управління інноваційною політикою є створення сприятливого середовища для генерації, розвитку та комерціалізації інноваційних ідей та проектів. Це може включати створення інноваційної культури, залучення талановитих спеціалістів, організацію належних дослідницьких та розвідувальних процесів, а також встановлення ефективних каналів комунікації з внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами.

Як один із інструментів визначення контексту механізму управління інноваційною політикою на підприємстві використовують SWOT-аналіз. Він дає змогу в комплексі оцінити зовнішні та внутрішні чинники що впливають на систему управління сформувати проєкт діяльності розвитку організації. Цей метод полягає у визначенні внутрішніх та зовнішніх чинників, що впливають на діяльність організації, а також визначити розподіл їх за категоріями: сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози.

Для подальшого дослідження застосуємо розширену матрицю SWOT-аналізу ТОВ «Бачів Агро» (рис. 2.4). SWOT-матриця є ефективним інструментом для аналізу інноваційної діяльності, який надає менеджерам структуровану інформацію для стратегічного орієнтування та прийняття управлінських рішень. З рисунку 2.4 видно, що на інноваційну діяльність ТОВ «Бачів Агро» впливають різноманітні чинники, які дозволяють оцінити сучасний інноваційний потенціал, визначити можливості та загрози і виявити особливості інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Рис. 2.4 SWOT-аналіз інноваційної політики на підприємстві ТОВ «Бачів Агро»

Проведений SWOT-аналіз дозволяє виявити внутрішні сильні та слабкі сторони підприємства, а також зовнішні можливості та загрози, що допомагає визначити пріоритети і стратегії для інноваційного розвитку.

Отже, використання SWOT-матриці допомагає систематизувати інформацію, зробити аналіз інноваційної діяльності більш об'єктивним і зрозумілим для менеджерів, та виявити ключові проблеми, що потребують уваги та вирішення в процесі управління інноваціями на агропідприємстві ТОВ «Бачів Агро».

Підприємство ТОВ «Бачів Агро» має резерви для впровадження нових ідей, технологій і підходів у свою галузь. Воно володіє необхідними людськими ресурсами та ресурсами для досліджень і розвитку.

ТОВ «Бачів Агро» має доступ до сучасних засобів механізації і автоматизації в сільському господарстві. Це дозволяє підвищити продуктивність, знизити витрати і покращити якість виробництва.

ТОВ «Бачів Агро» має зручне розташування в регіоні, зі сприятливими кліматичними умовами. Це створює перевагу для вирощування певних видів рослин, а також сприяє високій врожайності та якісному забезпеченню продукції.

ТОВ «Бачів Агро» співпрацює зі спеціалістами і студентами аграрних навчальних закладів. Це забезпечує доступ до новітніх знань, досліджень і інноваційних розробок у галузі сільського господарства.

Проте, ТОВ «Бачів Агро» має і слабкі сторони розвитку підприємства, а саме це слабка державна підтримка: Недостатня підтримка з боку держави у формі фінансування, податкових пільг або спеціальних програм ускладнює впровадження інноваційних проектів та знижує їх ефективність. Ще однією слабкою стороною ТОВ «Бачів Агро» є недостатнє фінансування та значна вартість інноваційної продукції: Впровадження інновацій вимагає значних фінансових витрат, а також часто пов'язане з високою вартістю інноваційної продукції або технологій.

Реалізація інноваційних проєктів вимагає наявності висококваліфікованих спеціалістів, які здатні ефективно впроваджувати нові технології та працювати зі складними інноваційними продуктами. Однак, сьогодні виникає проблема зі залученням та утриманням таких кадрів через їх обмежену кількість на ринку праці та конкуренцію з іншими секторами.

Урахування цих слабких сторін інноваційної діяльності агропідприємства дозволить організації зосередитись на вирішенні цих проблем шляхом пошуку альтернативних джерел фінансування, співпраці з університетами та навчальними закладами для підготовки кадрів, лобювання підтримки від держави та розвитку стратегій для підвищення використання робототехніки та інших інноваційних технологій.

Можливості агропідприємства ТОВ «Бачів Агро» включають:

Використання інноваційних технологій, а саме інноваційних програм, що дозволяє більш точно планувати посіви різних культур на полях, а також вести детальний облік агрохімічних показників для оптимального використання ресурсів та забезпечення росту та розвитку рослин.

Використання інноваційних систем дозволяє вести детальний контроль за сівозмінами на полях, їх розвитком та ефективністю. Це допомагає забезпечити оптимальне використання земельних ресурсів та підвищити продуктивність господарства.

Інноваційні системи дозволяють збирати дані про стан полів, включаючи вологість, рослинний покрив, хвороби та шкідників. Це надає можливість аналізувати дані та зробити прогноз врожайності, що допомагає приймати обґрунтовані рішення щодо управління господарством.

Застосування інноваційних систем дозволяє автоматизувати процес розрахунку необхідної кількості насіння, добрив та засобів захисту рослин для оптимального забезпечення рослин потрібними ресурсами.

Використання інноваційних підходів у виробництві дозволяє підвищити якість та ефективність продукції агропідприємства. Інноваційні методи обробки ґрунту, застосування сучасних технологій поливу, використання передових

гібридів та сортів рослин допомагають отримувати високоякісний врожай, що сприяє збільшенню конкурентоспроможності на ринку.

Установлення співпраці з іншими агропідприємствами, науковими установами, дослідницькими центрами та іншими галузями, які стосуються аграрного сектора, може призвести до створення інноваційних кластерів. Це сприяє обміну знаннями, дослідженням нових ідей та спільному вирішенню проблем, що сприяє інноваційному розвитку галузі.

Загалом, використання інноваційних підходів та технологій в організації надає агропідприємству значний потенціал для покращення його продуктивності, оптимізації використання ресурсів та підвищення конкурентоспроможності. Проте, необхідно звернути увагу на розв'язання проблем, таких як недостатнє фінансування, висока вартість інноваційної продукції та потреба у висококваліфікованих кадрах, щоб ефективно використовувати можливості, які надає інноваційна діяльність.

Управління інноваційною політикою підприємства є важливою стратегічною складовою для досягнення конкурентної переваги, стійкого розвитку та забезпечення успіху на ринку. Організації, які активно працюють над впровадженням інновацій, здатні адаптуватись до змін, виробляти нові товари та послуги, оптимізувати процеси, впроваджувати передові технології і досягати вищих результатів.

2.3 Пропозиції для вдосконалення інноваційної політики на ТОВ «Бачів Агро»

Однак, успішна діяльність підприємства не обмежується лише отриманням прибутку та задоволенням потреб споживачів. ТОВ «БАЧІВ АГРО» також зобов'язане дотримуватися законодавства, етичних принципів та соціальної відповідальності. Це означає дотримання прав працівників,

збереження довкілля, сприяння розвитку місцевих громад та взаємодію зі зацікавленими сторонами.

Таким чином, метою діяльності ТОВ «БАЧІВ АГРО» є забезпечення сталого розвитку підприємства через досягнення прибутковості, задоволення потреб споживачів, виконання законодавства та відповідальність перед суспільством. При цьому підприємство прагне впроваджувати інновації, покращуючи ти якість своєї сільськогосподарської продукції, ефективно використовувати ресурси, зменшувати негативний вплив на навколишнє середовище та підтримувати сталість своєї діяльності.

Для досягнення поставленої мети, ТОВ «БАЧІВ АГРО» може здійснювати ряд стратегічних заходів, таких як:

1. Впровадження інноваційних технологій: Підприємство може вкладати ресурси у дослідження та розробку нових агротехнологій, що сприятимуть підвищенню врожайності, зменшенню використання хімічних речовин та підвищенню якості продукції.

2. Оптимізація виробничих процесів: Підприємство може провести аналіз та оптимізацію виробничих процесів з метою підвищення ефективності, зниження витрат і забезпечення високої якості продукції.

3. Встановлення системи контролю якості: Впровадження системи контролю якості дозволить забезпечити високу якість сільськогосподарської продукції та відповідність вимогам стандартів безпеки та якості.

4. Маркетингові дослідження та аналіз ринку: Підприємство може провести дослідження ринку, вивчити потреби споживачів, розуміти тенденції та конкурентну ситуацію, що дозволить розробити ефективну маркетингову стратегію та залучити більше клієнтів.

5. Розвиток управлінських навичок та командної роботи: Розвиток навичок управління та сприяння командній роботі допоможуть підприємству управляти своїми ресурсами більш ефективно, координувати дії різних відділів та забезпечити взаємодію всіх співробітників для досягнення спільної мети.

6. Стимулювання і підтримка ініціатив співробітників: Підприємство може сприяти створенню сприятливої робочої атмосфери, заохочувати ініціативу та творчість своїх працівників. Це може призвести до впровадження нових ідей та покращення процесів, що сприятиме розвитку підприємства.

7. Співпраця зі стейкхолдерами: ТОВ «БАЧІВ АГРО» може підтримувати активну співпрацю зі стейкхолдерами, такими як фермерські кооперативи, місцеві громади, наукові установи та урядові органи. Це дозволить обмінюватися знаннями, ресурсами та досвідом, сприяючи спільному розвитку та досягненню спільних цілей.

8. Розвиток інноваційної культури: ТОВ «БАЧІВ АГРО» може активно працювати над створенням інноваційної культури на підприємстві. Це включає постійну підтримку навчання та розвитку співробітників, створення стимулюючої середовища для творчості та інноваційних ідей, а також визнання та винагородження успішних інноваційних досягнень.

9. Впровадження новітніх технологій: Підприємство може активно вивчати та впроваджувати новітні технології, які сприятимуть покращенню продуктивності, якості продукції та оптимізації процесів. Це може включати автоматизацію виробничих ліній, використання Інтернету речей, впровадження аналітики даних та інші інноваційні рішення.

10. Залучення зовнішніх ресурсів: ТОВ «БАЧІВ АГРО» може розглядати можливість залучення зовнішніх ресурсів, таких як інвестиції, партнерства з іншими підприємствами або науковими установами, аутсорсинг деяких функцій. Це може допомогти забезпечити доступ до нових технологій, фінансових ресурсів та експертного досвіду.

11. Маркетингова стратегія і комунікації: Важливим аспектом формування інноваційної політики є розробка ефективної маркетингової стратегії, спрямованої на просування інноваційних продуктів та послуг. Також важливо встановити ефективні комунікаційні канали зі споживачами, партнерами та іншими зацікавленими

12. Постійний моніторинг і аналіз: Підприємство повинно вести постійний моніторинг і аналіз інноваційного ринку, конкурентних тенденцій, змін у споживчих потребах та технологічних розробках. Це дозволить підприємству бути в курсі останніх тенденцій і реагувати на них, а також виявляти нові можливості для інноваційного розвитку.

13. Управління ризиками: Враховуючи нестабільність інноваційного процесу, підприємство повинно мати ефективну систему управління ризиками. Це охоплює ідентифікацію потенційних ризиків, їх оцінку та розробку стратегій для їх управління. Також важливо мати план контингентних заходів для випадку непередбачуваних подій, що можуть вплинути на інноваційні проекти.

14. Партнерства та співпраця: Розвиток інноваційної політики передбачає активне укладання партнерських угод та співпрацю з іншими підприємствами, науковими установами, урядовими органами та іншими зацікавленими сторонами. Це може створити сприятливу платформу для обміну знаннями, ресурсами та ідеями, а також сприяти спільному розвитку інноваційних проектів.

15. Постійне вдосконалення: Формування інноваційної політики має бути процесом постійного вдосконалення. Підприємство повинно активно оцінювати результат своєї інноваційної політики, здійснювати аналіз ефективності інноваційних проектів та заходів. На основі цього аналізу підприємство може вносити корективи, вдосконалювати стратегію і тактику своєї інноваційної діяльності. Постійне вдосконалення допоможе підприємству підтримувати конкурентну перевагу, адаптуватись до змін в економічному середовищі та забезпечувати стаłe інноваційне зростання.

Для подальшого розвитку підприємству рекомендується зосередитись на таких аспектах (рис. 2.5).

Провести аналіз витрат та з'ясувати можливість оптимізації витратних позицій. Це може включати перегляд контрактів з постачальниками, впровадження більш ефективних процесів та контроль над витратами.

Диверсифікація продукції. Розглянути можливість розширення асортименту продукції або пошук нових ринкових сегментів. Це допоможе збільшити дохід та зменшити залежність від одного продукту або ринку.

Покращення маркетингу та збуту. Звернути увагу на маркетингові стратегії, рекламу та збутові канали для просування продукції. Вивчення ринку та побудова ефективної стратегії продажів можуть допомогти збільшити обсяги продажів та дохід.

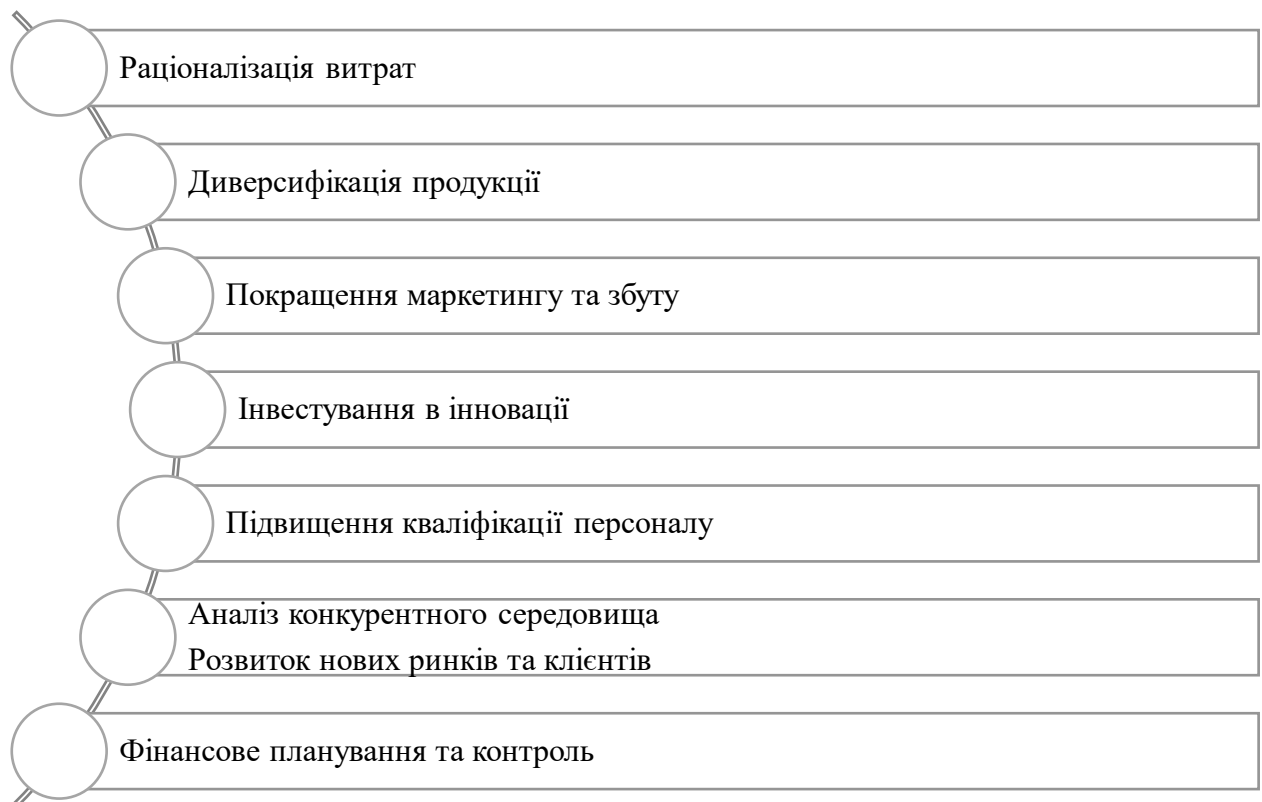

Рис.2.5 Пропозиції для покращення інноваційної політики ТОВ «Бачів Агро»

Інвестування в інновації. Розглянути можливість впровадження нових технологій та інноваційних рішень, що допоможуть підвищити ефективність виробництва, знизити витрати та покращити конкурентоспроможність.

Забезпечити навчання та розвиток персоналу для впровадження нових технологій, вдосконалення процесів та підвищення продуктивності. Кваліфікований та мотивований персонал може стати важливим ресурсом для підприємства і допомогти в подоланні фінансових труднощів.

Аналіз конкурентного середовища. Вивчити конкурентів, їх стратегії, цінову політику та ринкову позицію. Це дозволить виявити переваги та недоліки свого підприємства порівняно з конкурентами і прийняти належні заходи для зміцнення конкурентоспроможності.

Розвиток нових ринків та клієнтів: Розглянути можливість виходу на нові ринки або залучення нових клієнтів. Це може включати розширення географії продажів, впровадження електронної комерції або співпрацю з новими партнерами.

Фінансове планування та контроль в організації. Ретельно планувати фінансові показники, встановлювати мети та плани дій для досягнення фінансової стабільності. Постійно відстежувати та контролювати фінансові результати, виявляти відхилення та приймати належні корективні заходи.

Загалом, формування інноваційної політики на підприємстві є важливим елементом для досягнення конкурентних переваг, розвитку нових продуктів та послуг, підвищення ефективності виробництва та задоволення потреб споживачів. Це комплексний процес, який включає розробку стратегій, впровадження інноваційних практик, культурні зміни та управління ризиками. Правильно сформована інноваційна політика сприяє створенню сприятливого середовища для розвитку інновацій та забезпечує підприємству стійку конкурентоспроможність і успіх на ринку.

Для успішного впровадження інноваційних проєктів керівництво ТОВ «Бачів Агро» повинні сформувати ефективну інноваційну політику, яка враховує і забезпечує взаємодію всіх зацікавлених сторін інноваційного процесу.

Рис. 2.6 Модель інноваційної політики ТОВ «Бачів Агро»

Згідно моделі інноваційної політики ТОВ «Бачів Агро» інноваційна діяльність в організації повинна відповідати наступним вимогам.

Споживачі. Інноваційна політика повинна бути чутливою до змін на ринку і враховувати потреби споживачів. Підприємство повинно здатися швидко реагувати на змінні уподобання та вимоги клієнтів, а також прогнозувати майбутні тенденції.

Конкуренти. Інноваційна політика повинна бути спрямована на активну діяльність, що дозволяє підприємству конкурувати з іншими гравцями на ринку. Вона повинна включати стратегії по розробці нових продуктів, вдосконаленню існуючих технологій і процесів, а також пошуку конкурентних переваг.

Учасники інноваційного процесу. Інноваційна політика повинна враховувати інтереси підприємства, регіону, держави та працівників. Вона повинна стимулювати співпрацю, взаємодію та обмін ідеями між учасниками

інноваційного процесу, а також забезпечувати належну компенсацію та заохочення для працівників, які приносять інноваційні ідеї.

Соціальна відповідальність. Інноваційна політика повинна враховувати соціальні аспекти, такі як охорона довкілля, дотримання екологічних стандартів, захист споживачів і створення комфортних умов праці. Підприємство повинно використовувати інноваційні підходи для виробництва екологічно чистої продукції, зменшення впливу на довкілля та забезпечення високої якості життя споживачів.

У сучасних умовах важливо бути відкритим до нових ідей та технологій, вести активну науково-дослідну роботу, співпрацювати з університетами, науковими установами та іншими партнерами. Також важливо стимулювати творчість та інноваційний потенціал своїх співробітників, створювати сприятливу атмосферу для розвитку нових ідей і експериментів.

Однак, успішне впровадження інновацій вимагає не лише креативності, але й ефективного управління. Підприємство повинно мати чітку стратегію інноваційного розвитку, враховувати потреби ринку, проводити аналіз конкурентів та оцінювати ефективність впроваджених інновацій. Необхідно створити механізми для збору та оцінки ідей, розробки нових продуктів і технологій, а також для їх впровадження на ринок.

Важливим елементом інноваційного механізму є фінансування. Підприємство повинно мати достатні ресурси для реалізації своїх інноваційних проектів. Це можуть бути як внутрішні фінансові резерви, так і залучення зовнішніх інвестицій або користування державними програмами підтримки інновацій.

Також важливим аспектом ефективної роботи інноваційного механізму є захист інтелектуальної власності. Підприємство повинно забезпечувати правовий захист своїх інноваційних розробок, патентування винаходів та дотримання авторських прав.

Розвиток інноваційного механізму також вимагає постійного моніторингу та аналізу змін у технологічному середовищі та ринкових умовах. Підприємство

повинно бути готовим адаптуватися до швидко змінюючихся вимог ринку та впроваджувати інновації вчасно.

Таким чином, інноваційний механізм та його розвиток є важливими факторами для успішного функціонування підприємства в умовах ринкової економіки. Інноваційна політика дозволяє підприємству забезпечити свою конкурентоспроможність, зайняти стійку позицію на ринку і досягти сталого розвитку.

Інноваційна політика підприємства повинна бути орієнтована на відповідь на потреби ринку, активну конкурентну діяльність, врахування інтересів усіх учасників інноваційного процесу та соціальну відповідальність. Вона має сприяти формуванню сприятливого середовища для інноваційного розвитку підприємства, забезпечувати його конкурентоспроможність і стабільний розвиток у сучасних умовах.

Висновки до другого розділу

У другому розділі нами проаналізовано діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «Бачів Агро». Визначено, що мета діяльності ТОВ «БАЧІВ АГРО» полягає в досягненні прибутковості, задоволенні потреб споживачів, впровадженні інновацій та сталому розвитку. Шлях до досягнення цих цілей включає оптимізацію процесів, контроль якості, маркетингові дослідження, сприяння ініціативам співробітників та співпрацю зі стейкхолдерами.

Проведено аналіз механізму управління інноваційною політикою товариства з обмеженою відповідальністю «Бачів Агро». Досліджено основні особливості діяльності підприємства.

Запропоновано основні аспекти та пропозиції для вдосконалення інноваційної політики підприємства.

Визначено, що інноваційна політика ТОВ «Бачів Агро» має бути спрямована на реагування на потреби ринку, активну конкурентну дію, врахування інтересів усіх учасників інноваційного процесу та соціальну відповідальність. Вона має сприяти створенню сприятливого середовища для інноваційного розвитку підприємства, забезпечувати його конкурентоспроможність та стабільний розвиток у сучасних умовах.

ВИСНОВКИ

Управління інноваційною політикою підприємства є важливим фактором його успіху в сучасних умовах. Це вимагає стратегічного підходу, аналізу інноваційного потенціалу, визначення стратегії розвитку, розробки і реалізації інноваційних проектів та створення сталого інноваційного середовища. Крім того, успішне управління інноваційною політикою передбачає співпрацю з партнерами та використання зовнішніх ресурсів та експертизи.

Всі ці елементи взаємопов'язані і доповнюють один одного, створюючи оптимальні умови для розвитку інновацій в підприємстві. Ефективне управління інноваційною політикою допомагає підприємствам адаптуватися до змін в ринкових умовах, забезпечує конкурентоспроможність та стабільне зростання.

Окремим аспектом управління інноваційною політикою є постійна орієнтація на навчання, вдосконалення та впровадження нових підходів, технологій та інноваційних рішень. Це вимагає від підприємства гнучкості, відкритості до змін та здатності швидко реагувати на нові виклики.

Управління інноваційною політикою підприємства є складним процесом, який вимагає великої уваги, ресурсів та компетентності. Однак, ефективне управління інноваціями може стати ключовим фактором успіху підприємства у сучасному конкурентному середовищі.

Тому, розуміння основних аспектів та стратегічного підходу до управління інноваційною політикою допоможе підприємствам використовувати інновації як інструмент розвитку та забезпечити їх конкурентну перевагу. Здатність до інновацій дозволяє підприємствам впроваджувати нові продукти, процеси, технології і підходи, що сприяють залученню клієнтів, підвищенню ефективності та забезпеченню стійкого росту.

Управління інноваційною політикою підприємства також включає управління ризиками. Інновації пов'язані з необхідністю прийняття ризиків, оскільки нові ідеї і проекти не завжди гарантують успіх. Підприємство повинно бути готовим до можливих неуспіхів та здатним вчасно коригувати свою

стратегію. Ефективне управління ризиками допомагає знизити ймовірність неуспіху і зберегти ресурси підприємства.

Крім того, управління інноваційною політикою вимагає уваги до змін у законодавстві, регуляторних вимогах та стандартах, які можуть вплинути на інноваційну діяльність підприємства. Підприємство повинно бути свідомим щодо цих змін і пристосовуватися до них для забезпечення відповідності та легальності своїх інноваційних проєктів.

Аналізуючи різні теоретичні підходи в галузі інновацій, стає очевидним, що інноваційний процес є ключовим фактором розвитку економічної структури на різних рівнях складності. Цей процес сприяє якісним і кількісним змінам у системі суспільного виробництва і має значний вплив на позицію національної економіки в світовому господарстві. Враховуючи цю важливість, необхідно постійно вдосконалювати теоретичні основи інноваційного розвитку, щоб ефективно впроваджувати інноваційні підходи та стратегії на підприємствах.

Постійне вдосконалення теоретичних основ інноваційного розвитку важливо для забезпечення успішного впровадження інноваційних підходів у практичну діяльність підприємств. Це означає, що дослідники, економісти та менеджери повинні постійно оновлювати свої знання про інноваційний процес, аналізувати нові тенденції і розробляти стратегії, що відповідають вимогам сучасного ринкового середовища.

Ефективне впровадження інноваційних підходів і стратегій вимагає глибокого розуміння принципів і методів інноваційного розвитку, а також вміння їх застосовувати на практиці. Це означає, що підприємства повинні мати належний рівень знань, навичок і ресурсів для успішного впровадження інноваційних проєктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 20.04.2023)
2. Луцій О., Бондаренко В. Механізм забезпечення інноваційної діяльності підприємств аграрного сектору на засадах маркетингу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 4 (32). С. 144–155.
DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4\(32\)-144-155](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4(32)-144-155)
3. Базилевич В. Д., Ільїн В. В. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку. Київ: Знання, 2008. 687 с.
4. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 468с.
5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. Урядовий кур'єр. 2019. № 188.13.
6. Саблук П. Т. Інноваційна модель розвитку аграрного сектору економіки України та роль науки в її становленні. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія : Економіка та менеджмент*. 2016. №9. С. 34–42.
7. European innovation scoreboard. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard_en.
8. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
9. Ільчук М. М., Коновал І. А. Ефективність інвестиційного процесу створення та функціонування високотехнологічного сільськогосподарського підприємства. *Економіка АПК*. 2015. №5. С. 55–61.

10. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. *Інститут економіки та прогнозування НАН України*. Київ. 2009. 863 с.
11. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 608 с.
12. Ревак І.О. Інтелектуальний потенціал у системі економічної безпеки України: проблеми теорії та практики: монографія. Львів: ЛьВДУВС. 2015. 416с.
13. Копитко М. І., Блага Н.В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьВДУВС, 2022. 292 с.
14. Тарасова О.В. Теоретико-методологічні основи інноваційної діяльності підприємств. *Економіка харчової промисловості* 2012. №1(13). с.37-45.
15. Чернобай Л. Інноваційна діяльність підприємств: сутнісна характеристика та проблеми її активізування. *Демократичне врядування*. 2012. №10. С.27-34.
16. Кузьмін О. Є., Князь С. В., Тувакова, Н. В., Кузнєцова, А. Я. Інвестиційна та інноваційна діяльність: монографія. Львів: ЛБІ НБУ. 2003. 233с.
17. Тарасова О.В. Теоретико-методологічні основи інноваційної діяльності підприємств. *Економіка харчової промисловості* 2012. №1(13). с.37-45.
18. Чухрай Н. І. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення: Монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2002. С.259.
19. Мазуренко О. В., Столярчук Н. М. Інноваційне забезпечення аграрного сектору економіки : аналіз стану. *Економіка АПК*. 2019. № 12. С. 37–45
20. Вітчизняний ринок дронів-обприскувачів став лідером у Європі. URL: <https://agrotimes.ua/tehnika/vitchyznyanyj-rynok-droniv-obpryskuvachiv-stav-liderom-u-yevropi>.

21. Варналій, З.С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: Монографія. К.: Знання України, 2011. – 299 с.
22. Аналіз бізнесу України в умовах воєнного стану. Київська торгово-промислова палата. URL : <https://kiev-chamber.org.ua/uk/17/2777.html>
23. Смачило В. В., Благой В. В. Стан та тенденції розвитку будівництва в Україні. Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 6. С. 30—34.
24. Спільник І. В., Загородна О. М., Ярощук О. В. Консультаційна діяльність: актуальність, особливості та перспективи розвитку. Економічний аналіз. 2018. Том 28. № 3. С. 192-194.
25. Салоїд С. В. Механізм управління економічною безпекою підприємства: теоретичний аспект. Економічний вісник НТУУ “КПІ”. 2017. №14. С. 24-30.
26. Адамська І. Сучасний стан й тенденції розвитку будівельної галузі України. Галицький економічний вісник. 2019. № 5. С. 7—15.